

NEW YORK PUBLIC LIBRARY  
DIV. S  
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231  
NEW YORK 17, N.Y.

# VIENYBĖ

*The Oldest Lithuanian Newspaper in the World*

84 M. 8 N.

192 Highland Boulevard  
Brooklyn, N. Y. 11207

1970 M. GEGUŽĖS (MAY) 22 D.

Telefonas:  
APplegate 7-7257

KAINA 30 C.



SIEMET VYKSTANČIOMS Į LIETUVĄ GAUSIOMS ESKURSIJOMS TEKS PASIŽIAUGTI GRAŽIAJA TĖVYNE. ŠTAI VIENAS NAUJŲ VAIZDŲ. UŽTVENKUS NEMUNĄ IR PASTAČIUS PRIE KAUNO PIRMĄJĄ LIETUVOJE HIDROELEKTRINĘ ANT ŠIOS DIDŽIAUSIOS UPĖS KRAŠTO, IŠSILIEJO KAUNO MARIOS -- MEGSTAMA KAUNIEČIŲ POILSIO VIETA.



## LIETUVIAI PASAULYJE

● Inž. Gediminas P. Kurpis iš Richmond Hill, N. Y. buvo išvykęs į Newport Beach, Cal. geg. 11-14 dalyvauti Elektromagnetinių Bankų ir Technikos Teorijos simpoziume. Skaitė paskaitas apie jo išrastą ir pagamintą aukšto dažnumo priimtovo subsistemos detales ir veiksmą.

● Dr. E. Gedgaudas, Minnesota universiteto radiologijos vedėjas buvo pagerbtas Dallas, Texas, radiologijos kolegijos. Bal. 23 jis išvyko į Europą. Lankosi Helsinkii, Stockholm, Copenhaga, Bern universitetuose.

● Lietuvių kunigų Vakarų Europoje suvažiavimas įvyks geg. 28-31 Braushardt bei Darmstadt, Exerzitienhaus St. Ludwig. Vysk. Antanas Deksnys suvažiavimą organizuoti pavedė prel. Jonui Avizal, kunigams Kazimierui Senkui ir Broniui Liubiniui.

● Laima Baltušytė iš Bostono studijuos mediciną, Radcliff kolegijoje, kuri įjungta į Harvard universitetą.

● Bronę Pivaronię, buv. SLA sekretorę ir F. Radžių, SLA 44 kp. ir Sandaros 52 kp., kurių per 15 m. buvo pirmininku, Miami, Fla. 80 svečių pagerbė banketu. Banketui daugiausiai dirbo J. Jankienė, E. Virbellienė nušvietė pagerbiamųjų nuopelnus. Buvo daug kalbų ir sveikinimų.

● Inž. V. Izbickas iš Bostono vieši Equadore tarnybos reikalais.

● Juozas Krasinskas, daugelio laikraščių bendradarbis iš Worcester, Mass. birželio 5 minės savo 75 m. sukaktį. Gimęs 1895 m. birž. 5 Pallepių km., Butrimo valsčiuje, Alytaus apskrityje. Į Ameriką atvyko 1913 m. Nuo 1915 m. gyvena Worcester, Mass. Pirmiausiai pradėjo rašyti Vienybėi, vėliau bendrabauti ir kitiems laikraščiams.

### PHILADELPHIJOS MENO ANSAMBLIS VILTIS

Philadelphia tautinio meno ansamblio choras, vėliau pastvadinęs vardu Viltis, veikia jau 22 metus. Philadelphiaje jis yra stipriausias meno vienetas. Balandžio 18 choro programoje dalyvavo ir Elena Kepalaitė iš New Yorko. Vyko jos kūrinių paroda ir meninė dalis. Skambino Silvija Stupelytė, dainavo Ona Šalčiūnienė, akompanuojant Rimul Juzaičiui. Duetu dainavo Ona Šalčiūnienė, akompanuojant Rimul Juzaičiui ir Onai Pluškonienėi su Ona Šalčiūnienė. Dainavo choras, akompanuojant Anelai Kaulinytei. Tarp kita, padainavo ir A. Kaulinytės sukurta Vilties daina. Dalyvavo ir Vytautas Matonis, šio choro organizatorius bei jo pirmasis dirigentas.

Chore yra 40 dainininkų. Jam vadovauja Leonas Kaulinis, talkina dukrė Anelė Kaulinytė ir Vytautas Matonis.

● Muz. A. Giedraitis, perėmė Lietuvių Vargonininkų ir Muzikų S-gos pirmininko pareigas, kurias ėjo miręs komp. Bertulis.



**ARGENTINOS** Lietuvių Balso leidėjai Pranas ir Ona Ozinskai ir Ozinskienės kaimynė iš Lietuvos, taipgi pasvalietė, Katrutė Čekanauskienė pirmoji paaukavusi Argentinos Lietuvių Senelių Židiniui 100,000 senų pezu. Tai stambiausia auka gauta iki kartinio akmens pašventinimo. Dabartiniu metu Židinio statyba jau yra pažengusi pirmyn. Čekanauskai, kurie, yra vieni iš turtingiausių lietuvių Buenos Aires, Argentinoje, neseniai išskrido į Europą ir lankysis Vokietijoje, Prancūzijoje ir kitur.

A. Kirstuko nuotrauka

### Hartfordo lietuvių klubo rūpesčiai

Hartford, Conn. Lietuvių klubui išlaikyti susidarė sunkumų. Tuo reikalu bal. 19 įvyko susirinkimas. Broniaus Vedeiklo pasiūlymu, visi nariai klubui paremti susitarė prisidėti, paaukodami po \$10. Jonas Bernotas dar siūlė suruošti išlaimėjimus finansiniams reikalams pagerinti. Klubui apie \$3,000 nuostolių susidarė štai kaip: Prie klubo esanti medį audra nulaužė. Krisdamas medis sugadino stogą, keltą, nutraukė elektros įrengimus. Stogui pataisyti, kaštavo: \$720, elektrai -- \$469,70. Keltui -- \$386,65, šildymui \$417,75 ir t. t.

Dabar klubo reikalus rūpestingai tvarko Adolfas Maslauskas.

● L. B. Hartford, Conn. apygardos išrinkta nauja v-ba 1970-71 m.: pirm. Villus Bražėnas, vicep. Valerijonas Balčiūnas, prot. sekr. Zita Dapkienė, korespondentė Ida Bražėnienė, išd. Antanas Gruzdyš, atstovas švietimui ir kultūrai Pranas Galžutis, jaunimo reikalams atstovas Algimantas Žemaitis, informatorius Algimantas Dragūnevičius, narys Juozas Valiušaitis.

● Grabneščių draugija įsteigta Hartford, Conn. Pirmininku išrinktas Stasys Šrupšas, vicepirm. J. Leonaitis.



Viešnia iš Lietuvos, kauniete Marija Sabaliauskaitė-Patackienė svečiuojasi pas Janiną ir Vladą Rimšus Buenos Aires. Pr. Ozinsko nuotraukoje, sėdi viešnia ir Rimšienė, už jų Ona Ozinskienė. Viešnia plačiai pavažinėjo po Argentiną ir susipažino su Argentinos lietuvių gyvenimu.

● Arch. Jonas Tumosa, kaip praneša Argentinos Liet. Balsas, titularinis profesorius Catedra de Urbanizacion gegužės vidury dalyvavo Pietų Amerikos architektų kongrese, Colombijoje. Šis Argentinijoje gimęs lietuvis pernai dalyvavo Lima Peru.

● Inž. Juozas Bukevičius su žmona Ona Debesyte iš Argentinos išvyko į Osaką, Japoniją Expo 70 apžiūrėti.



# Knight Cap

August Traun, sav.

## LIETUVIŲ RESTORANAI

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ



IVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI


810 Chestnut St., Philadelphia, Pa.  
ir  
Baltimore Pike & Providence Rd.  
Media, Pa.



## JUOZO BANDŽIUKO BARAS IR RESORANAS

Čia vaišinsitės ir vaikinsitės ne tik Amerikos veik visais gėrimais — alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

KABARETAS - ŠOKIAI  
110 - 12 Jamaica Ave.  
Richmond Hill, N. Y.  
Telefonas 846-9286





# LIETUVIAI CHICAGOJE

● Juozas Kazlauskas viešėjęs namuose, vėl grįžta į Vietnamą baigti karinę tarnybą. Juozas yra teis. Igno ir Bronės Kazlauskų sūnus. Juozas buvęs fronte, dirba Karinėje įstaigoje -- Saigone. Dirba savo profesijoje. Jis yra baigęs biznio administraciją.

● Aloyzas Puida iš Longlac, Ontario, viešėjo Chicagoje pas inž. Petrą Kubilių, Kanadoje dirba miško darbuose. Prie miškų darbų Kanadoje jau nedaug lietuvių.

Kilęs nuo Joniško. Lietuvoje lankė tautos mokymo dalinės institutą Kaune.

A. Puida džiaugiasi, kad darbas miškuose tai kaip gyvenimas kurorte -- tyras oras, graži gamta, maloni aplinka.

● Moterys valdys Chicagos tautininkus. 1970-71 m. v-ba: Ona Biežienė, E. Matutienė, E. Valiukienė, St. Rudokienė, E. Vilutienė, S. Juškienė, B. Kalvaitienė, I. Krapiuskienė.

## Ruošiasi lietuvių kalbos studijoms

Prof. Stankievičius informuoja, kad Chicagos universitetas angažuoja dr. P. Joniką dėstyti lietuvių kalbos, baltistikos aukštąjį kursą, ekstrordinarinio profesoriaus teisėmis, pasirašant sutartį trejiems metams ir numatant, kad ji bus pratęsta.

Pradintam lietuvių kalbos kursui bus kviečiamas kitas dėstytojas. Numatoma, kad šiam dėstytojui pusę atlyginimo sudarys lietuvių atstovai, o kitą pusę -- universitetas.

Baltistikos -- lietuvių kalbos kurse bus trijų rūšių studentai:

- 1) pilną kalbotyros kursą imantieji.
- 2) imantieji tik specialų lietuvių kalbos kursą.
- 3) laisvi klausytojai.

Ablejų pirmųjų rūšių studentai turės įsiregistruoti, mokėti atitinkamą mokestį ir, išpildę reikalavimus, gaus kreditus.

Į paskaitas dėstytojui leidus laisvieji klausytojai galės atsilankyti.

Paskaitos prasidės rudenį, reikia registruotis iš anksto.

## PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO II KONGRESAS

Pasaulio Lietuvių jaunimo II kongresui šaukti įvyko susirinkimas Čiurlionio namuose geg. 16-17 Clevelande. Nutarta kviešti visas lietuvių jaunimo organizacijas, spaudą ir veikėjus. Kviečia visus jį remti. Prašo, kad jaunimas pasisakytų už Lietuvos laisvę. Kongrese norima pristatyti visų lietuvių kultūrinio gyvenimo eksponatus: dailės, foto, spaudos leidinius, muziką, veikalus ir jų autorius. Skaitinta įjungti ir ankesteinės imigracijos lietuvių jaunimą, ne vien vėliausius imigrantų vaikus. Kongreso tęstinimui, pageidaujama paruošti konkrečią pokongresinę programą.

Ypatingai pabrėžtina, kad jaunimas nutarė prašyti PLB dar šiemet sušaukti jaunimo simpozijumą išsiaiškinti santykiavimo ar bendravimo su Lietuvos žmonėmis klausimu. Išstudijavus visus pageidavimus ir sugestijas prašo pateikti Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui.

Nutarimų komisijoj yra: Audronė Kubiliūtė, Ramūnė Kviklytė, Romas Sakadolskis, Vacys Saulys, Julius Šermukšnis. Ji išreiškė padėką jiems daug pagelbėjusiems: dr. Antanui Butkui, Mildai Lenkauskienei ir Clevelando bei Ohio apygardos jaunimo veikėjams.

## ARVIDAS JARAŠIUS PASKIRTAS Į WEST POINT

Kongresmonas Ed. J. Derwinski, (Rep. iš Ill.) Vienybei atsiuntė pranešimą, kad Arvidas Jarašius, Edmundo Jarašiaus sūnus iš Lansing, Ill. tapo paskirtas į U. S. A. Military Academy West Point, N. Y.

Jarašiai ir sūnus į Ameriką atvykę 1950 m.

Kongresmonas Derwinski rašo: "Aš ypatingai didžiuojuosi šiuo nepaprastu Arvido laimėjimu. Tai dramatiška kokiame didelį galimybių šalyje gyvename, kada sūnus imigrantų, atvykusių į šią bėgant nuo komunizmo, yra kvalifikuotas įstoti į karinę akademiją."



Neseniai pas savo vyrą, rašytoją, dabartinį dienraščio Draugo redaktorių Česlovą Grincevičių iš Lietuvos atvykusi Aldona Grincevičienė, įteikia dovaną iš tėvynės -- tautinę juostą Cicerio ateitininkams. Įteikimas įvyko per Cicerio ateitininkų kuopos metinę programą šv. Antano parap. salėje. Šalia jos stovi kuopos pirmininkas Saulius Kuprys.

E. Sulaičio nuotr.



Viešnia iš Lietuvos Aldona Grincevičienė kalba ateitininkų susirinkime.

● Dr. Kazio ir Dailos Bobelių dukrelė prel. dr. J. B. Končius pakrikštijo Aldonos vardu. Krikšto tėvai buvo Dalia Jasaitytė ir Kęstutis Devenis. Dr. Bobelis su šeima gyvena Elgin, Ill.

● Raimundas Kazlauskas, 27 metų amžiaus, žuvo auto-katastrofoje Melbourn, Australijoje. Iš Chicagos į laidotuves išskrido brolis inž. Algis Kazlauskas.

## WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y. (Ridgewood)

Tel. Evergreen 2-6440



VYT. BELECKAS Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas patinama kaina.



## REAL ESTATE & INSURANCE John Orman Agency



GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

## SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938





## VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštytis in 1896. It is published bi-weekly by Valerie Tyaliava and Jonas Valaitis at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: Applegate 7-7257. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tyaliava; senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Sulaitis. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. 11201

# mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS



Su kuo galima palyginti tautos gyvenimą? Ar su augalu, kuris dygsta, išauga ir nuvyta? Gal su kūnu, kuris gimsta, atgyvena vaikystę, jaunatvę, pasiekia brandos amžiaus ir pasensta? Su kuo būtų galima tiksliausiai palyginti tautos gyvenimo vystymąsi? Gal su vežimo ratais, kurie, vienodai besisukdami, nuolat vežimą kur tai velka?

Jei lietuvių tauta yra augalas, tai kurį savo pasikrto gyvenimo laipsnį dabar gyvena: augimą, žydėjimą ar vytimą? Jei kūnas, tai kurį gyvenimo laikotarpį dabar gyvena: jaunatvę, brandą ar senatvę? Jei rieda ratu į tolį, tai į kur ir kuria kryptimi?

Tai galvojančiam lietuviui vis įdomūs klausimai, labai retai svarstomi, nes pas mus yra daugiau nepastovių ir nepraktiškų raišių ir aiščių, negu galvojančių ir praktiškų veikėjų.

\* \* \* \*

Besidomį Lituanistikos klausimais mūsiškiai ir kitataučiai, paprastai, dirba kas sau ir raštus spausdinasi kur papuolė. Tas pats vyksta ir su visos mūsų kūrybos įdomybėmis ir vertybėmis mūsų istorijos ir geografijos kaimynams, latviams bei estams. Daug gausesnių slavų ir germanų užgožiami, Baltijos tautų reikalai įrikiuojami į "rytų Europos" ar "slavų" studijas. Čia, aišku, baltiečiai tėra tik kaimininkai, o ne savitos vertės Baltijos tautų atskira dalis.

\* \* \* \*

Todėl Amerikoje ir kilo reikalas Baltijos studijų žmonėms vienas kitą arčiau pažinti ir savo darbus spausdinti viename leidinyje. Maryland universitete 1968 m. (lapkr. 28-gruodžio 1) buvo sušaukta pirmoji konferencija, kuri simbolingais Baltijos kraštams metais (visi minėjo 50 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaktis) nusprendė suorganizuoti Baltijos studijų draugiją, angliškai pavadindami Association for the Advancement of Baltic Studies. Atspausdinta ir pirmosios konferencijos mokslo darbų santrauka ir išleistas pirmasis draugijos Biuletėnis.

\* \* \* \*

Vėliausias Lituanus 1969 m. nr. 3, po senovei, dar vis neranda nei bendradarbių nei įdomių lituanistikos temų. Mums prielankus, lietuvių kalbą mokąs prof. Schmalstieg mūsų intelektualus ragina: "There should be more good English translations of Baltic literature".

Profesorius K. Ostrauskas pasakoja, gerokai paprakai tavęs rasti vertimų trumpam lietuvių literatūros kursui Pennsylvania State universitete 1966 metais.

Šioj srity nebus pažangos, kol nebus įgyvendinta Vienybės žmonių keliama idėja — kuriame nors Amerikos universitete suorganizuoti lituanistikos profesūrą. Jei mes vieni esame persilpni profesūrai įsteigti, gal būt pajėgtume, susidėję su latviais?

\* \* \* \*

Tęsiama 5 psl.

Gianakalis

## IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

### Bendruomenės rinkimai

Amerikoje nelengvai priglįjo Lietuvių Bendruomenė. Bet visgi priglįjo. Turi savo vietą ir darbą. Dabar rengiasi rinkimams į LB tarybą. Turėtume visi balsuoti. Jau ne pirmas, bet ir aš siūlyčiau šiuos rinkimus tuo tarpu ... boikotuoti. Ir tai dėl to, kad rinkimams jau neliko laiko. Kągi, kai net prieš pora savaičių prieš rinkimus nėra paskelbti kandidatų sąrašai ir kai nėra jokių fizinių galimybių su kandidatų į tarybą pažiuromis susipažinti, belieka senas pasirinkimas, praktikuotas dar smetoninio selmo rinkimų laikais, labai buvęs populiarius tarybiniais laikais — balsuoti už Melchiorą Putele. Sako, brazilai į savo kongresmenus balsuoja už beždžiones.

Dabartiniai tarybos rinkimai ypač svarbūs ir tuo, kad turime tam tikrą žmonių pasirinkimo krizę. Pvz. Akiračių žurnalas buvusios tarybos vienas diskusijas užrašė ir paskelbė stenogramas. Ten pirštu prikišama įrodyta, kad tarybos narių parinkimas turi būti geresnis. Ką parinkti dabar, kai kandidatų sąrašai, galima sakyti, terodomi tik iš po skverno.

New Yorkas pasipiktino, kad jam paskyrė išrinkti tik du atstovus. Pasipiktinimas labai pagrįstas. Nereikia bijoti, kad viena kuri apygarda, turėdama vertingų žmonių didesnę pasirinkimą, praves daugiau atstovų. Dabartinė sistema atstovauja tik atstovavimą, o ne vertingiausių žmonių parinkimą.

Bendruomenininkai susiniovė dėl rinkimų tvarkos. Garbės teismas pasisakė. Kažkokia grupė tą pasisakymą siekia panaudoti prieš centro valdybos pirmininką Nainį. Užtenka paskaityti Naujienas, kad sužinotume, koki yra garbingi LB garbės teismo sprendimai ir koki nusikaltimą daro tie, kur tais sprendimais suabejoja. Aš asmeniškai Naujienomis jau taip susižavėjau, kad pavėčiau ir senesnius kompleksus. Ir, o jerguteliau, radau, kad kartą, jau senais laikais, Naujienose vienas bendruomenininkas apšmeižė kitą. Tas nuėjo į LB garbės teismą ir bylą laimėjo. Labai gerbdamos LB garbės teismą Naujienos, man atrodo, tada turėjo bent įžeistojo atsiprašyti. Deja, tada šiam laikrašty nepavyko surasti LB garbės teismui respekto. Norėčiau žinoti, kada Naujienos veidmainiavo: ar tada kai garbės teismas pasisakė už Gečą, ar dabar, kai piktinasi teismo negerbiančiu Nainiu?

Nesuprantu LB centro valdybos laikyenos Bobello atžvilgiu. Po neseniai buvusio Čikagos apygardos suvažiavimo Nainio valdyba turi LB garbės teismą prašyti sudrausti demagogiškus dabartinės tarybos nario Bobello užpildinėjimus. Nei į dūdą nei į mietą Bobellui per radiją padėjo pūsti ir iš rytų atvykęs Vileišis. Argi tokie vyrų vėl švariai nukandidatuos į būsimąją tarybą?

Aišku, LB centro valdyba gal ir nelaukė tokių rinkiminių komplikacijų, kokių dabar iškilo. Suskubinti rinkimai būklės greičiausia nepataisys.

### Po Daunoro koncertų

Vilniaus operos solistas Vacys Daunoras JAV lietuvių išlėvijoje savo koncertų seriją jau baigė. Iš pakampių dar girdisi pavieniai patenkintųjų ir pasipiktintųjų balsai.

Bene sunkiausiai koncertą pergyveno Kalifornijos lietuviai, nes ten buvo bene pirmas kaktomušis su atvykėliu iš tėvynės. Bendrai imant, ten lietuvių visuomenė pasirodė giliai patriotiška. Net ir plačiai žinomi antitarybininkai rado sprendimą. Daunoro koncertą čia įvertino ne kaip tarybinį reikalą, bet kaip lietuvišką patriotinį reiškinį. Reakcijos balsai parodė, kad, nežiūrint šūkavimo, jie nieko bendro su tėvyne neturi. Tiesa, jie buvo beišbrandą Daunorą lydėjusi politruka, bet ir tai tebuvo toks pat nevykęs fantazijos pasireiškimas, kaip prieš kelis metus sopulingos širdies čikagiškių išradimas politruko, lydėjusio prof. J. Kubilių. Tai apčiuopiamas įrodymas, kad Kalifornijos "konservatoriai" nuo savo kolegų čikagiškių yra atsilikę tiek metų, kiek susidaro nuo prof. J. Kubiliaus ligi Daunoro viešnačių Amerikoje.

New Yorke Daunoro koncertą rengė vyrukai, apie kuriuos galima būtų pasakyti, kad jie "nori ir bijo". Sėkmingai atsiriboję ir nuo laisviečių ir nuo vienybiečių. Buvo labai sėkmingai atsiriboję ir Daunoro koncertu susidomėjusių lietuvių tarybinų piliečių. Vyrukai nėrėsi iš kailio, matyt, laukė, kad už Daunoro koncerto surengimą juos pasveikins net Smetona iš Clevelando ir Skrius iš Los Angeles. Kaip žinome, tokios pastangos baigėsi nemalonumais ir visišku nepasisekimu. Siems rengėjams ligi realybės pajutimo kelias tiek telimas, kad nežinia ką siūlyti: pažangėti ar atsisaikyti malonumo koncertus rengti.

Chicagoje koncerto trukdytojų buvo, bet jų padėtis jau iš anksto buvo užtikrintai beviltiška. Po pasisekusių Noreikos ir Kaniavos koncertų Daunoro koncertas nebuvo koks pionieriškas žygis. Daugiau ar mažiau čia buvo gan sklandus menininko iš Lietuvos pasirodymas. Neskaitant pokoncertinio neskoningo svečių ir solisto priėmimo, čia telieka domėtis tik koncertu.

Daunoro koncertų balansas geras. Girdėjome itin gerą solistą, Sustiprėjo tėvynės ir išlėvijos dvasiniai ryšiai, nuo tėvynės atsiribojimo šalininkai pademonstravo savo bejėgiškumą. Tarp koncertų rengėjų išlėvijoje ir Lietuvos pareigūnų išryškėjo kai kurių pažiūrų ir taktikos skirtumų, bet taip pat išryškėjo ir abiejų pusų lietuviškų reikalų supratimas. Ir viena ir kita pusė pasirodė vertos pagarbos. Palieka pagrįstų vilčių, kad ir toliau į Lietuvą ir iš Lietuvos važinės lietuviai, ne tik lankys gimines bei draugus, bet ir rodys savo kultūrinius laimėjimus. Žinoma, tai nekludys bet kam iš mūsų pasilikti prie savos ideologijos.

Sako, ir tėvynėje tam tikruose komunistų sluoksniuose siekiama bendravimą su išlėvija slaurinti ir net visai nutraukti. Su jais išlėvijoje visomis įžgomis bendradarbiauja patriotizmo karikatūros. Bet karikatūros labai praturtina kasdieninio gyvenimo pilkumą. Šia prasme ir tolimesni ALTo pareiškimai sveikintini. Gera nutiekia.



Viešnia iš JAV Bronė Saladžiuvienė, pulk. Pr. Saladžiaus našlė, trečioji iš kairės, svečiuojasi pas seserį dr. Aldoną Jasutytę Kavaliauskienę (dešinėje). Buvęs Argentinos generalinis konsulas Kaune Arnaldo Barsanti su žmona Stase Galeckaitė viešniai surengė priėmimą. Kairėje Ona Ozinskienė ir chemikas Jonas Kavaliauskas.

VIENYBĖ, 1970 m. gegužės 22 d.



## IR STOVINT IR JUDANT

ŠUO LOJA TAM, KAS JĲ LAKINA

Štai ištraukėlė iš Trial of the Major War Criminals before the International Military Tribunal, Nuremberg, 14 November 1945 — 1 October 1946, Vol. 4 p. 565 (Heydricho laiškas Ribbentropui):

— Dear Party Comrade Von Ribbentrop:

Enclosed please find a further report about the 'Woldemaras supporters'. As already mentioned in the previous report the 'Woldemaras supporters' are still asking for help from the Reich. I therefore ask you to examine the question of financial support brought up again by the 'Woldemaras supporters' set forth on Page 4, Paragraph 2, of the enclosed report and to make a definite decision.

The request of the 'Woldemaras supporters' for financial support could, in my opinion, be granted. Deliveries of arms should not, however, be made under any circumstances. —

Toliau pridėdama:

— Then, 2952-PS, the next document, is a fuller report, and at the end of that there is added in handwriting, "I support small regular payments, e. g., 2,000 to 3,000 marks quarterly". It is signed "W", who I understand to be the Secretary of State. —

Reiškia, prašė. Davė. Eina kalba apie nedideles sumas, Kristaus laikų kursu, kažkas apie trisdešimt sidabri- nių.

KALBOS DALYKAI:  
UŽAKINIS IR UŽAKTI

Kanados pedagogai (žiūr. Švietimo gairės) neakivaizdines studijas pavi-

no "užakiniu" kursu. Argi tas kursas "užanka" (panašiai, kaip užanka nutekantieji vamzdžiai)? Ir lituanistinį kursą jie ragina "tais pačiais kanalais". Bijokite, vyrai, kad kanalai neužakytų!

### JAUNIMO SKAITINIAI

Švietimo gairėse randame Č. Grincevičiaus parengtą mokyklų knygynėlio projektą iš išeivijoje išleistų knygų. Išvardinta apie 70 knygų, iš jų kas dešimta tinka patiems mažiesiems. Dalis knygų jaunimui tinka, nors ir ne jaunimui skirtos (kontržvalgyba Lietuvoje, Senasis Vilnius ir pn.).

Baisus skandalas, kad priaugančiųjų lietuviško skaitymo reikalai tiek ap- leisti, kad veik neužtinkame viešų lie- tuviškų bibliotekų. Č. Grincevičiaus išvardintos knygos didžiumoje gauna- mos nesunkiai. Bent dešimteriopai daugiau tinkamų skaitinių galime gauti iš Lietuvos.

Kad jaunimas lietuviškai skaitytų — tai viena pačių didžiųjų išeivijos prob- lemų. Jos neatstoja jokia politika.

### REZOLIUCIJOS SAU, O GYVENIMAS SAU

Pagal kunigo rezolucijas prie nu- mirėlio kapo maždaug visi numirėliai eitų į dangų. Iš kitų šaltinių turimos žinios verčia kiek suabejoti. O su mūsų į kunigus neįšvęstųjų rezolucio- mis vyksta visai blogai. Štai 1969 m. mokytojų studijų savaitė tarp kitko buvo ir taip išsireikšta:

— Aukštesniosiomis mokyklomis laikomos tos ketverių metų mokyklos, į kurias priimami mokiniai baigę 8 sky-

Tęsiama 10 psl.

### Ar Tarybų Sąjungos parduotuvės kankina pirkėjus?

Draugui paskelbus siaubingą žinią, kad Tarybų Lietuvoje parduotuvėse net tris kartus reikia stoti į eilę, kas pirkėjams yra tikra kankynė, iškarpa pa- siuntėm Antanui Šiukštai, kuris Nepri- klausomaj Lietuvoj yra mokytojavęs, dėstęs matematiką, vėliau 10 metų dir- bęs Subarktiname, Sibire (Igarkoje); Grižęs iš Igarkos įsidarbino didžiulėje Kauno įmonėje, kur yra savo darbu (sąskaityboje) patenkintas ir laimin- gas. Todėl jo paaiškinimas yra visai patikimas, o jis davė tokį atsakymą:

"Prieš karą Lietuvos parduotuvėse daugumoje už prekes mokėdavo tam pa- čiam pardavėjui, iš kurio gaudavome prekes. Dabar pas mus daroma kitaip. Pas pardavėją išsirenkame ir užsisako- me norimą prekę: pardavėjas išrašo taloną (čekį), su kuriuo einame į čia pat esamą specialiai įrengtą kasą, kur užsimokame. Kasininkė ant čekio (ta- lono) uždeda antspaudą, o po to einame vėl pas pardavėją su talonu pasiimti prekę (tai higieniška, turint galvoje maistą) ir tvarkinga, nes tuo dalinai kontroliuojama pardavėjo veikla, geriau apsaugoma nuo grobstymų socialistinė, visuomeninė nuosavybė.

"Žinoma, pas mus parduotuvėse, kokios jos bebūtų, visur eilės — ir prie

pardavėjo, ir prie kasos ir prekes at- siimant, nes gyventojų poreikiai dideli, perkamoji galia nėra silpna, o noras apsirūpinti būtiniausiais reikmenimis yra didžiausias. Ir prekių išdėstymas parduotuvėse pagal asortimentą, rūšį — kur duona, kur mėsa, pienas, daržo- vės, kur kiti maisto produktai. Norint visko prisipirkti reikia kiekviename skyriuje eilėje pastovėti, atitinkamai prie kasos ir baigiant.

"Kai aš šeštadienį išvažiuoju į miestą apsipirkti, visada sugaištu apie 2 valandas, o kartais ir ilgiau, bet mes taip pripratę, ir mums tai nesudaro jo- kių keblumų.

"Ekonomiškai planuojant, dienos (išėiginis), darbo laiką, apsipirkimas taip pat į planą įtraukiamas."

Taigi, iš šio paaiškinimo aišku, kad tarybiniai žmonės nejaučia kankynės ten, kur ją įsivaizduoja Draugas ir Naujienos.

J. G.

Red. pastaba: Kiek laiko Draugo ir Naujienų redaktoriai praleidžia kol apsirūpina prekėmis Chicagos krau- tuvėse?

## STEBĖTOJO PASTABOS

Buvęs Draugo redakto- rius, kun. Baras, paskaitoje Bendruomenėi Chicagoje, skatino politiką palikti ALTui ir VLIKui, o labiau rūpintis lietuvių išlaikyti Amerikos lietuviuose, kur jų suorganizuotos 127 para- pijos slenka į kitataučių rankas, o mūsų laikraščių jaunimas — nė į rankas ne- nori imti!

Malonu išgirsti, kad vie- nas Draugo redaktorių jau įsitikino Vieniybės žmonių skelbiamu idėju sveikumu.

Keleivis Bostone rašo: "Mūsų užsienio spaudoje buvo išspausdinti du Myko- laičio-Putino eilėraščiai Vivos Plungo ir Mortuos Voco, kurie, sakyta, buvo poeto kaltinamasis aktas bolševizmui. Vilniuje iš- leista 10-tas Putino raštų tomas, kuriame idėta šie du eilėraščiai. Jų išspausdini- mas Vilniuje išmuša mūsų- kiams propogandinį ginklą: nebėra ką sakyti."

Tai sveikas ženklas, kad Vilniuje komisariai nebijo savikritikos.

Vilniaus Pergalės žurnale telpa santūringas straipsnis apie rusų kalba rašiusį poe- tą Jurgį Baltrušaitį, vėliau Lietuvos atstovą Paryžiuje. Jis laikomas "vienu pirmų- jų mūsų intelektualinės- filosofinės lyrikos kūrėjų".

Šia kryptimi vėliau rašė Mykolaitis — Putinas, B. Sruoga ir Bostone miręs F. Kirša. Straipsnis prisii- mena Baltrušaičio žodžius: "Negyvos formulės negali priartinti žmogaus prie

meno paslapties ir meninin- ko sielos".

Tas tinka ne tik socialis- tinio realizmo sekėjams, bet ir politiniams veiks- niams.

Literatūra, sakoma, skai- tytoją ką nors pamoko, su kuo nors supažindina, ar pateikia jam grožio. Kažin kokiu laipsniu lietuvių lite- ratūra užsienyje ir Lietuvo- je tai atlieka lietuviui skai- tytojui?

Darbininko redakcijai kaulu gerklėje vis tebestovi "liberalai", tačiau, santy- kiavimo su Lietuvos lietu- viais klausimu, redakcija jau įstojo į tautininkų libe- ralų Vieniybės pusę. Sako:

"Vienas daugiausia ginčų kėlusiu klausimu buvo san- tykiausiai su žmonėmis Lietu- voje. Po ilgesnio aiškinimo- si, ypač akis į akį keliu, priešingų nuomonių reiškę- jai pradėjo vienas kitą su- prasti ir pripažinti vienas kitam daugiau-mažiau ties- soš."

Darbininko redakcija, kaip žinoma, buvo viena iš ypač atkaklių bijoti sueiti "akis į akį" su liberalais, nes jei Vieniybę cituodavo, tai vis iškraipytai. Dabar pripažįsta liberališką išsi- kalbėjimų kelią — tautai naudingą.

Siemet ALTui tektų minėti 30 metų sukaktį. Vienas "stulpy", buvęs Draugo re- daktorius, Leonardas Šimu- tis, rašąs organizacijos is- toriją. Ar ji bus pilna ir be- šališka?

imes

Tęsiama iš 4 psl.

Rašytojas Vytautas Alantas penkis metus buvo Lietuvos oficiozo Lietuvos Aidas redaktorius. Amerikoje dabar vadovauja lietuvių žurnalistų są- jungai.

Akiračių žurnale pavėluotai pastebima, kad išeivio santykių su Lietuvos lietuviams problema "dominavo mūsų viešojo gyvenimo sceną per pa- skutinį dešimtmetį."

Sako: "mūsų santykiavimas su tėvyne, be abe- jojimo, plėsis", nes "mums yra gyvo reikalo tiesti rankas per Atlantą, kad galutinai neatitrūkti nuo lietuviško kranto."

Gaila, kad nepadominavo anksčiau mielojo Alantos, nes dešimtį metų tylėjo ir leido Vieniybės žmonėms iškovoti piliečio teisių šiai problemai rimčiau svarstyti.

\* \* \* \*

Bostono Keleivis taip pat praregėjo, devintą dieną... kad neišsprendus santykiavimo klausimo, mūsų visuomenėje tvinksta kiršinančių "pragaištin- gų ergelių", kurie net pagimdė "pogrindį", su sla- pukiškais lapeliais prieš Lietuvos menininkų kon- certų lankytojus.

Be to, Keleivis jau pikty liežuvių paleidėjus prieš į Vieniybės kelią įstojusius: menininką Viz- girdą, rašytoją Katiliškį, kompozitorius Kučiūną, Lapinską ir Gaidelį, ir net kun. Saulaitį teisina.

Ir Aidų žurnalo redakcija jau "kardeliškai" spausdina Lietuvos rašytojų kūrinis, kuriems gerą žodį randa ir Darbininkas. Žodžiu, Vieniybės linija išaugo mūru ir dar kartą įrodo, — kol Vieni- bė eis, tol Amerikos lietuvių išeivijoje bus keliama sveikų ir tautai naudingų principų.



# Violeta Palčinskaitė apie save

Nemėgstu pasakot apie save. Tai sudėtinga, kai už pečių dvidešimt treji metai, ir nieko tokio dar neįvyko, kas būtų įdomu žinoti kitiems.

Gimiau karo metu Kaune. Gimti neturėjau teisės, nes mama slapstėsi nuo vokiečių, ir kiekvienas mano riksmas galėjo baigtis šeimos sušaudymu. Taigi pirmuosius savo gyvenimo metus praleidau skrynioje, kurioje mano bobutė, tėvo motina, laikydavo baltinius. Tik vakarais, kai paskutiniai saulės atšvaitai nuslysdavo ant grindų, mama išdrįsdavo trumpam mane pasodinti į šitą siaurą šviesos ruoželį. Man buvo jau beveik dveji metai, kai pirmą sykį susidūriau su tuo pasauliu, kuris egzistavo už keturių kambario sienų. Mama verkė, įsitikinusi, kad aš apaksiu, nepratusi prie šitos erdvės ir šviesos spindėjimo. Matyt, tas keistas ir ne visada suvokiamas baimės jausmas nuo pirmųjų gimimo dienų įsiėdė į kraują, jis kartais labai netikėtai, be priežasties prasiveržia, dažnai kenkia ir sveikatai, ir darbui. Nieko nepadarysi, — karas, nors ir nelabai tiesiogiai, paliko savo pėdsakus.

Pirmieji vaikiški prisiminimai — linksmi ir šviesūs. Esu be galo dėkinga savo tėvams, kurie sugebėjo išsaugoti mano vaikystę virš visų to meto negandų ir nelaimių. Namuose buvo daug žaislų ir knygų, čia vykdavo nepakartojami „popierinių karūnų baliai“, sutraukiantys visos gatvės vaikus į tą išradinę pasilinksminimą. Namuose buvo klausomasi tėvo pamėgtų posmų ir labai senų, nuostabios poezijos sklindinų, retų rytietiškų pasakų, kurias sekdamo mama. Atminty lig šiol — lyg stebuklinga vaikystės formulė — krei-da išpašinėti šaligatviai, mūrinės sienos, kur iki vėlumos nenutildavo žaidimų juokas. Ligi šiol — paprastas gatvės grindinys ar mūrinė siena man tūkstantį kartų

artimesni ir prasmingesni už patį nuostabiausią gamtos peizažą.

Baisi nelaimė — netikėta tėvo mirtis — užklupo mus, kai aš mokiausi aštuntoje klasėje. Mano tėvas, mokytojas, buvo labai linksmas, protingas, be galo išsilavinęs žmogus, kupinas humoro jausmo, neatskiriamas mano vaikystės žaidimų, kelionių ir pramogų draugas. Jį aš labai labai mylėjau. Tėvui buvo skirtas ir mano pirmasis eilėraštis, rašytas, kai man buvo vos devyneri metai.

Likusios dviese su mama, mes visai neįsivaizdavome savo gyvenimo be tėvo. Ėjo slegiantys mėnesiai be prasmės ir be jokio pragyvenimo šaltinio. Tik dėl pasi-aukojančio mamos ryžto pavyko vėl atsistoti ant kojų. Baigiau vidurinę mokyklą, ir mes persikėlėm į Vilnių, — į miestą, kurį aš labai greit pamilau, kuriame suradau tikrų draugų.

Studijų metai universitete — netolygūs. Įdomiausios valandos — praleistos draugų tarpe, prie gerų knygų, parodų ir koncertų salėse. Vienodos ir truputį apviliančios — paskaitose. Gal būt, todėl, kad vaikiškai tikėjaisi kažko, ką galima įgyti tik pačiam ir ko negali duoti jokios studijos, net ir pačios tobuliausios.

Pirmasis rimtas mano mokyklinių eilėraščių kritikas buvo Kazys Boruta. Prisimenu tą susitikimą jo sename bute, Olandų gatvėje, jo skvarbų žvilgsnį, reiklias pastabas ir nuoširdžiai skatinančius žodžius, taip paprastai ir tėviškai susakytus, nuo kurių ir dabar man dar spinduliuoja šviesi šilumos banga. Mūsų amžiuje tiek daug mokslo ir technikos atradimų, o paprastos žmogiškos šilumos — kartais pritrūksta.

Rašyti nelengva. Kuo toliau — tuo sunkiau. Retai kada atsiveria platus kelias. Dažniausiai jautiesi, tartum nertumeis pro adatos skylutę. Todėl ypač siutina



POETĖ VIOLETA PALČINSKAITĖ iš Lietuvos atvykusi pavišėti pas gimines New Yorke. Jaunoji poetė gimusi Kaune 1943 m. lapkričio 20 d. Baigusi Vilniaus universiteto istorijos-filologijos fakultetą. Išleidusi net 6 poezijos rinktines.

dar pasitaikanti nuomonė, kad, pavyzdžiui, mokykloje dėstyti literatūrą — darbas, o parašyti eilėraščių — pramoga arba laisvalaikio praleidimas.

Nepakenčiu šablono, kad ir kur jis pasireikštų — gyvenime ar kūryboje, — kaip ir tų atvirukų, kuriuose linkima „sėkmės darbe ir asmeniniame gyvenime“. Žavi daug kas — tolimi miestai, senovinė muzika ir šiuolaikinė dailė, teatras ir paprastos vaikiškos pasakos.

Na, o kai dėl mano pačios užmąny-  
mų — parodys ateities kūryba.

*(V. Palčinskaitė)*

## IŠ VIOLETOS PALČINSKAITĖS KŪRYBOS

### GETO BUVUSIAM SKERSGATVY

Vėjui, saulei padžiauti balti skalbiniai  
Geto buvusiam skersgatvy  
tarp išblukusių mūrų,  
Tartum burės mažytės, atplaukę nuo mirusių jūrų  
Į vidudienio šviesą.  
Tu, gal būt, per vėlai gimei...

O po smėlio dauga  
kaulas priglaudė kaulą pušyne,  
Miega vaiko galvūgaly jo paskutinė lopšinė.  
Tik naktiniuos košmaruos dar skamba nesurinktos šukės,  
Ir pabunda kažkas, iš nežmoniško siaubo sušukęs.

Geto buvusiam skersgatvy  
džiūsta palangių rasos.  
Šimtą pirmąjį sykį senelė anūkui pasakos  
Apie turčių šykštuolį ir neturtingą siuvėją...  
Gal anksti jam žinot apie tuos, kurie tąsyk išėjo.

Apie žvaigždę geltoną,  
sukruvintą degančiam smėlyje...  
Atsargiai atsargiai aš  
nuo raudančios žemės pakėliau ją  
Vidurdienio kaitrai,  
saulei,  
vėjui.

## POEMOS VERTIMAS ANGLIŠKAI. VERTĖ DEMIE JONAITIENĖ

### CROSSROADS OF THE VANISHED GHETTO

For wind and sun, the laundered clothes hang white  
On the crossroads of the vanished ghetto  
between bleached stone walls,  
Like sailboats riding in from dead seas  
Into noonday light.  
You, it seems, were born too late ...

Under a shelter of sand,  
bone embraces bone in the pinewood,  
Asleep at a child's head in his last cradle.  
Only in chaotic nights the still uncollected shrieks rise  
And someone awakes from inhuman rage with an outcry.

On the crossroads of the vanished ghetto,  
dew dries on windowsills.  
For the hundredth yet first time, an old woman tells  
Her grandson of the have-all's bestiality  
and the seamstress's have-nothing.  
Perhaps it is too soon to tell him of those  
who left —

Their yellow star bloodied in blazing sands ...  
Carefully, gently, I lift the star  
from the earth's lament  
Into the noonday heat,  
to the sun,  
to the wind.



# REZISTENCIJA PRIEŠ REZISTENTININKUS

JONAS KIZNIS

Šių metų balandžio ir gegužės mėn. Los Angeles, Chicagoje, Bostone ir New Yorke koncertavo Vilniaus operos solistas Vaclovas Daunoras.

Koncertų rengimai solistam iš Lietuvos lietuvių kolonijose šiame krašte nors ir padarė didelę pažangą, bet vis dar daugeliui tebėra problema, netgi dviguba — techninė (koncerto parengimo) ir politinė. Virgilijaus Noreikos koncerto piketuotojai, ar anam piketui pritarę, Vacio Daunoro koncertui jau platino bilietus. "Tai lyg ir tautinio sąmonėjimo simptomas", kažkas pašaipiai žioptelėjo, prisiminęs pirmąjį Vilniaus operos solisto koncertą New Yorke.

Vacio Daunoro rečitalis New Yorke skyrėsi nuo ankstyvesnių tos rūšies parengimų dar ir tuo, kad jo rengėjai veikė "pasislėpę" ir padalinę visuomenę į dvi kategorijas: kviestiną — koncertą ir nekviestiną — koncerte nepageidaujamą. Kiekviena ideologinė ar socialinė diskriminacija yra efektinga priemonė visuomenės kiršinimui. Ir šį kartą koncerto rengėjai nesuprato ir nepajuto, kad jie kažkokio veiksnio yra panaudojami erzeliui ir rietenom kurstyti visuomenėje, kuriai vieningos akcijos reikalas nuolat ir nuolat įtaigojamas.

Daunoro koncerto rengėjų neapdairumą ar bailumą paryškino dar ir kitos aplinkybės: koncertas nebuvo skelbiamas ar garsinamas nei spaudoje, nei per radiją, teatro kasa bilietų į koncertą neturėjo — juos platino patys rengėjai: Vytautas Alksninis, Vytautas Aukštikalnis, Vytautas Daugirdas, Alf. Ilgutis, J. Nakutavičius ir Kestas Simanavičius. Šie asmenys, pasirašę kvietimo į koncertą lapus, išsiuntinėjo juos jų parinktiems asmenim. Tokiu būdu platinant bilietus, norėta išvengti rengėjam nepageidaujamos publikos. Kuo pageidaujamoji publika skiriasi nuo nepagei-

daujamos, turbūt, mokėtų paaiškinti tik koncerto rengėjai.

Muzikinis gyvenimas šiame krašte, o ypačingai New Yorke, yra įvairus ir turtingas. Koncertų ir rečitalių rengimas yra profesija. Iš impresarijo reikalaujama visuomeninio subrendimo, aukštos kultūros ir gero takto su koncertantu ir su visuomene. Vacio Daunoro rečitalio rengėjai kaip tik ir trūko impresarijo profesinių dorybių. Jeigu plačiau New Yorke visuomenei didžiųjų menininkų koncertai būtų taip rengiami, kaip buvo surengtas Vilniaus operos solistui, tai rengėjai galėtų būti nulinčiuoti...

Menininkai savo kūrybos neskiria kokiai nors ideologinei grupei, politinei partijai ar kokiam socialiniam junginiui. Jų kūrybos paskirtis yra absoliuti — ji skiriama visiems.

Yra žinomas Sibelijaus atsakymas į jam duotą klausimą, kam jis skiria savo muziką, ar muzikos žinovam, kritikam, ar kokiam visuomenės elitui, ar dar kokiai nors išskirtinai grupei, "rinktinei publikai" (mūsųose dažnai sutinkamas snobiškas pasakymas)? Sibelijus atsakė, kad jis savo kūrybos neskiria kokiai nors išskirtinai grupei, vienokiai ar kitokiai — ji skiriama visiems. Dar kiti, gindami meninės kūrybos nepriklausomybę, teigia, kad menas niekam netarnauja, kad menas yra menai. Tai irgi labai išmintingas teigimas, kiek būtų išmintinga, jeigu kas sakytų, kad batai tėra batsluviams, geležinkeliai tik geležinkeliečiams ir t. t. Suprantama, kad menas niekam netarnauja, bet jis nori bendrauti su žmogum. To bendravimo troškimo ryškiausias pavyzdys yra teatras. Toks troškimas kankina ir visus kitus menus.

Taktiškai koncertų ar rečitalių rengėjai netrukdo visuomenei laisvai apsispręsti dėl renginio — eiti į jį ar ne.

Teisingai supratę kultūrinio darbo paskirtį ir uždavinius, rimti impresarijai traukia ir skatina visuomenę į numatytą koncertą visais garsinimo būdais. Daunoro rečitalio rengėjai netgi nepasirūpino pasiųsti kvietimų laikraščių redakcijom! O jeigu tas rečitalis būtų rengtas mokamai — su profesiniu stilium, su prideramu taktu ir stropumu — jis galėjo būti paminėtas ir lietuvių ir didžiojoje šio krašto spaudoje. Daunoro koncerto rengėjai nuskriaudė lietuvių visuomenę, bet daugiausiai patį Daunorą, atimdami jam prideramą viešumą, kurio jis yra vertas. Save vertinęs koncertantas, patyręs tokį rengimo būdą, kaip buvo rengtas Daunoro rečitalis, atsisakytų rečitalio. Daunoras, matyt, nežinojo, kaip buvo rengiamas jo rečitalis.

Iš buvusių New Yorke Lietuvos solistų rečitalių geriausiai — su profesiniu stilium ir taktu — buvo parengtas Virgilijaus Noreikos rečitalis Brooklyn Academy of Music salėje. Jis daugiausiai ir publikos sutraukė — arti penkių šimtų.

Rečitalių programom reikalavimai yra dideli. Muzikos kūriniai turi būti vertingi, originalūs ir nenudainuoti, jeigu rečitalis yra vokalisto. Rimtoji skoningoji rečitalio programoj vengiama operų arijų, ištraukų iš oratorijų, o ypač vengiama populiarių arijų, publikos mėgiamų "deimančiukų": jos daugiausiai nupigina rečitalio programą. Daunoro rečitalio programa nepasižymėjo originalaus ir įdomaus repertuaru savybėmis.

Daunoras dainavo gerai. Akomponavo Darius Lapinskas. Koncertantui iš Vilniaus New Yorke publika plojo ilgai ir karštai. Tos ilgos ir karštos ovacijos, matyt, išreiškė norą palaikyti ryšius su Lietuva.

Buvo malonu Daunorą Vienybėje sutikti jo kelionės išvakarėse iš Amerikos ir palinkėti gero vėjo į tėvynę.

## VILNIAUS U-TO BIBLIOTEKOS 400 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Šių metų gegužės 12 d. Jungtinių tautų sekretoriato kultūros sekcija ir Dag Hammarskjöld biblioteka, jos direktoriaus dr. Levo Vladimirovo iniciativa, suruošė Vilniaus u-to bibliotekos 300 metų sukakties minėjimą.

Vilniaus u-tas išaugo iš Jėzuitų įsteigtos kolegijos 1570 m. Iki 1781 m. ji buvo vadinama Vilniaus akademija. 1773 m. uždarius Jėzuitų ordiną, Akademija prižiūrėjo eksjėzuitų rektorius ir Vilniaus vyskupas. 1781 m. Akademija buvo pavadinta Vyriausiąja D. Lietuvos Kunigaikštijos mokykla. Tada ji jau buvo Edukacinės komisijos žinioje. 1803 m. Rusijos caro Aleksandro įsakymu ji buvo pavadinta Vilniaus u-tu.

Vilniaus akademija, nuo pat jos įsteigimo, buvo universitetas, nes ji turėjo visas tuo metu iš universitetų reikalaujamas žymes. Karaliaus Stepono Batoro dviem aktais (1578 ir 1579 m.) ir popiežiaus Grigaliaus

XIII bule (1579 m.) Vilniaus akademijai suteiktos privilegijos ir ji turėjo teisę teikti mokslo laipsnius.

Su Vilniaus akademija kartu gimė ir jos biblioteka. Tad ir jai šiemet sukanka 400 metų. Šios sukakties minėjimas, apie kurį anksčiau kalbėjau, įvyko Jungtinių tautų Dag Hammarskjöld vardo bibliotekos auditorijoje. Minėjimas buvo trijų dalių: trumpas filmas — keletas Lietuvos vaizdų, dr. L. Vladimirovo paskaita ir Vaclovo Daunoro koncertas.

L. Vladimirovas yra senosios lietuvių knygos specialistas. Daug senųjų lietuviškų leidinių-knygų įvairiais keliais pateko į kitų kraštų bibliotekas: jų randa Stockholme, Karaliaučiuje, Krokovoje, Odesoje, Kijeve, Maskvoje, Leningrade ir kitur.

L. Vladimirovo rūpesčiu nevienas senųjų lietuviškų leidinių yra repatijuotas. Vilniaus u-to biblioteką, kurios direktorium jis buvo 16

metų, prieš atvykdamas į Jungtines tautas. M. Daukšos Katekizmas, kurį Vaclovas Biržiška dažnai minėdavo savo paskaitose, nežinodamas kur jis dingęs, buvo surastas Maskvoje ir grąžintas į Vilnių. Surastas irgi Lietuvos pirmas spausdintas leidinys 1525 m. gydytojo Pranciškaus Skorinos Apaštalas gudų kalba.

Glaustoj ir įdomioj paskaitoj paminėdamas, kad Vilniaus u-tas yra seniausias viso Tarybų Sąjungoj, Vladimirovas nušvietė bibliotekos kilmę ir jos raidą, visus pergyventus negandus: gaisrus, karus, politines permainas, priešų invazijas, kurias buvo lemta pergyventi Lietuvai kartu su Vilnium.

Šiuo metu Vilniaus u-to biblioteka turi apie 2,5 milijono įvairių leidinių. Du trečdaliai visų senųjų lietuviškų leidinių yra jos inventoriuje; inkunabulų turi virš dviejų šimtų. Ypač turtingas yra kartografinis skyrius,

kuriuo galėtų didžiuotis bet rusiškai, itališkai, kuri biblioteka.

Po paskaitos dainavo pinantį virš dviejų šimtų Vaclovas Daunoras keletą buvo apipilnė. dainų ir arijų lietuviškai.

J. KIZNIS



Kampelis vienoje iš Vilniaus universiteto skaityklų.

J. Kacenbergos nuotr.



## Lietuvaitės gražuolių konkurse



ARGENTINOS LIETUVAITĖS, kandidatės į "Miss Lietuva 1970". Konkursas įvyko prie sūraus vandens baseino Balneario-Recreo "Lietuva", kurio savininkai lietuviai Masiokai. Dalyvavo 9 kandidatės - visos Argentinoje gimusios lietuvaitės. Laimėtoja tapo Laura Simanavičiūtė, kurios nuotrauka matoma dešinėje. Ji dailiai naugusi, tipinga blondinė lietuvaitė.

P. Ožinsko nuotraukos



LAURA SIMANAVIČIŪTĖ  
"Miss Lietuva 1970".



Miss Chesapeake 1970, Katherine Ann Slapikas, is crowned by Judi Evans, Miss Chesapeake 1969, while Miss Virginia, Sidney Lee Lewis waits to present her flowers.

## Katherine Ann Slapikas Reigns as Miss Chesapeake

VIRŠUJE matoma nuotrauka su didžiuoju straipsniu pirmame puslapyje paskelbė Chesapeake Virginia dienraštis Post, lietuvaitei Katherine Ann Šlapikaitėi laimėjus "Miss Chesapeake 1970" titulą. Ji apvainikuojama praėitų metų "Miss Chesapeake". Laimėjusi šį titulą Šlapikaitė dabar dalyvaus "Miss Virginia" rinkimuose liepos mėnesį, kuriame dalyvaus visos Virgínijos išrinktos gražuolės. Jeigu laimėtų ir "Miss Virginia" titulą, Šlapikaitė jau dalyvautų "Miss America" konkurse Atlantic City, N. J. šį rudenį. Vienybėčiai jai nuoširdžiai linki sėkmės.



Miss Chesapeake rinkimuose reikėjo pademonstruoti meninį talentą. Šlapikaitė sugrojo solo klarinetu.



## SVEIKATA

# LĒTINĖS PLAUCIŲ LIGOS

Kosulys, skrepliavimas ar net dusulys gali kilti dėl ypatingos infekcijos, džiovos. Bet dažniausiai būna nespecifinių plaučių susirgimų pasekmė.

Būdingiausios nespecifinės kvėpavimo organų ligos yra labai įvairios: lėtinis bronchitas, lėtinis plaučių uždegimas, bronchinė astma, plaučių pūliniai ir kitos.

Visų jų priežastys skirtingos, skirtingai jos vystosi. Bet visos gali sukelti kosulį, skrepliavimą, dusulį, o kartais ir visus kartu.

Kiek žmonių serga lėtinėmis nespecifinėmis plaučių ligomis? Tiksliai pasakyti niekas negali, nes niekas neskaičiuoja ir neskaičiuoja. Mokslininkai sako, kad šiomis ligomis serga daugiau kaip dešimtadalis žmonių, vyresni — keliskart dažniau.

Palyginus su reumatu, šios ligos beveik penkis kartus dažnesnės, o su džiova — net penkiolika kartų. Tuberkulioze ir reumatu susergama kasmet vis mažiau, o lėtinėmis nespecifinėmis plaučių ligomis sergančiųjų skaičius katastrofiškai didėja!

### PLAUCIŲ LIGONIŲ DAUGĖJA!

Profilaktiškai patikrinta daug. Pasirodė, kad lėtinis bronchitas serga kas septintas žmogus. Iš tūkstančio paauglių pasitaikydavo 2 sergantys, 17 metų jaunuoliai jau sirgo 8 iš tūkstančio, ir juo vyresnis amžius, juo buvo daugiau sergančiųjų lėtinis bronchitas.

Apie lėtinis nespecifinių plaučių ligų dažnumą kalba ir ligoninių duomenys. Daugiau negu kas dešimtas žmogus kasmet gydomi dėl šių ligų, padidėjęs net ir mirtingumas.

Kodėl šios ligos taip plinta?

Gripo epidemijų metu žmonės dažnai suserga ūmiu bronchitu.

Iš pradžių gydomi. Bet, kai po kokios savaitės procesas bronchose aprimsta, vėl nesisaugo — peršąla, dirba dulkėtose, nuodingomis medžiagomis užterštose patalpose. Tuo tarpu bronchų gleivinės epitelis dar neatsistatęs ir atkrinta, bronchitas atsinaujina. Neišsigydytus galutinai ir šį kartą, vis dirginant gleivinę, procesas tampa lėtinis, bronchai darosi labai neatsparūs užsikrėtimams.

Eilinio paūmėjimo metu uždegiminis procesas iš bronchų pereina į gilesnius audinius, pasiekia plaučius, išsivysto lėtinis plaučių uždegimas, medikų vadinamas lėtine pneumonija.

Kvėpavimo takuose besidauginantys mikrobai visą laiką nuodija gleivinę, artimiausius raumenis ir nervų galūnes; tai sukelia alergiją — padidina jautrumą. Tada bronchitas jau įgauna astminį pobūdį, o neretai išsivysto į tikrą alerginę bronchinę astmą.

### GREITA PAGALBA APGAIVINGAI!

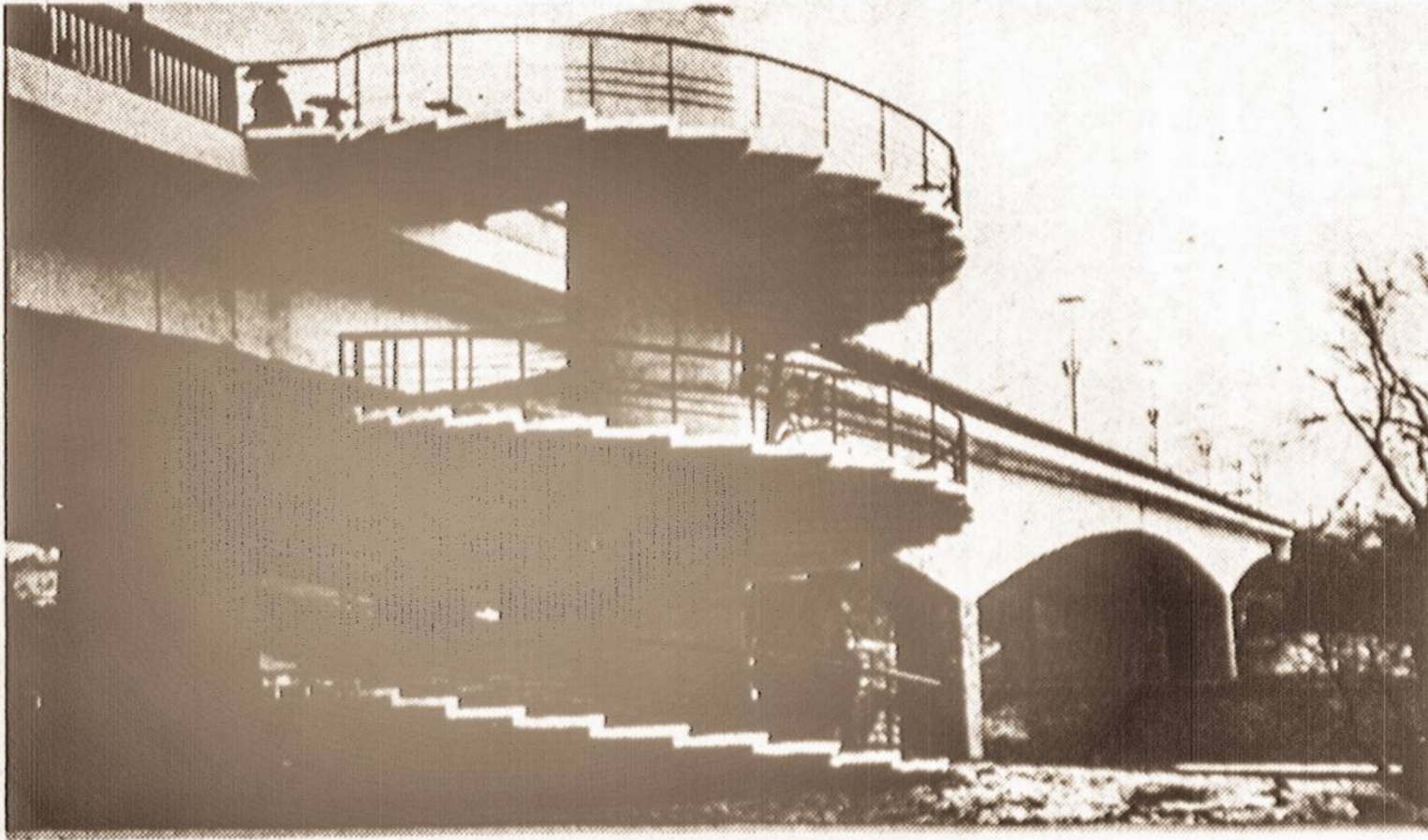
Lėtinis plaučių uždegimas atsiranda ir dėl nepilnai išgydyto ūmaus plaučių uždegimo.

Dar pirmame šio amžiaus ketvirtyje gydytojas, nustatęs, kad žmogus serga plaučių uždegimu, išsigasdavo — kas trečias ketvirtas pacientas mirdavo. Dabar uždegimu beveik trečdalis ūmių uždegimų užsitęsia, tampa lėtiniais. Mat, antibakteriniai preparatai greitai sunormuoja temperatūrą, mažina organizmo apnuodijimą, ir ligoniai, jausdamiesi gerai, vieni nepasitarę su gydytoju, kiti tiesiog nebenorėdami gydytojo klausyti, nebesigydo.

O juk neretai ir ūmus plaučių uždegimas būna vangus, bet žymesnio temperatūros pakilimo, be šaltkrečio. Dažnai jis persergamas vaikstant, aiškinant tai užsitęsusiu gripu, peršalimu ar kuo nors panašiu.

Neretai šiuo atveju gydomasi savistoviai, be gydytojo, nuodugnai neišsityrus. Ypač kai įsigudrinama gauti receptą antibiotikams ar net pačius antibiotikus.

VIENYBĖ, 1970 m. gegužės 22 d.



Naujojo Lazdynų tilto Vilniuje fragmentas.

## Senoviški lietuviu valgiai

### LAZDIJŲ RAJONAS

„Jei ne grybai ir uogos, Dzūkų mergos būtų nuogos“ — taip nuo seno dainuojama šiame krašte. Tačiau ką pamatėme ant stalų, pranoko visas dainas ir pasakas, lėkštėse, dubenėliuose ir puoduose garavo, kvėpėjo daugiau kaip 500 įvairiausių patiekalų. Net 38 šio rajono dalyvavo etnografiniame lietuviškų valgių konkurse. Malonu prisiminti Dzūkijos moterų stalą, ant kurio puikavosi daugiau kaip 30 patiekalų iš žuvies.

### KANAPIŪKAI

Kanapes gerai sutrinu. Smulkiai supiaustau svogūną, įdedu truputį druskos, šaukštelį aliejaus, įpilu virinto vandens. Viską gerai sutrinu ir maišau mediniu šaukštu moliniame dubeny. Darau mažus kukulius, užpilu kanapių pienu. Senovėje valgydavom su keptom bulvėm.

S. Dimšienė

### NAMINĖS DUONOS TORTAS

Paruošti 4 stiklines juodos duonos džiovėsių, 20 kiaušinių, 3 svarus cukraus, citrinos sulčių, 4 šaukštus krakmolo. Imu visko po ketvirtį. Į išplaktus kiaušinius (5) pilu džiovėsių (1 stiklinę) ir krakmolo (1 šaukštą). Taip iškepu 4 sluoksnius, pertepu kremu ir sukloju. Apšlakstau citrinos rūgštim ir papuošiu miltais džiovėsieliais.

M. Daugėliene

### KELMES RAJONAS

Rajono lietuviškų valgių etnografiniame konkurse dalyvavo devynios moterų tarybos, pateikusios per šimtą įvairių valgių. Kelis receptus spausdiname.

### BLYNAI SU GRYBAIS

Virtas bulves sugrūdū ir minkau su miltais. Tešla turi būti minkšta. Įdedu

vieną kiaušinį. Džiovintus baravykus išverdu ir smulkiai supiaustau. Pridedu pagal skonį pipirų, svogūnų, druskos ir viską pakepinu.

Iš tešlos darau blynus, o į vidų grybų. Kepu taukuose. Juos valgome užpylę lašinių spirgučių.

J. Tverijoniene

### SUKTAS KASTINIS

Imu rūgščios grietinės, įdedu svogūnų, pipirų, druskos. Viską kaitinu ir suku, kol pasidaro vientisa masė. Sudedu į indą ir atšaldau. Kastingį valgome su virtom bulvėm.

S. Gaidauskienė

### PLUNGĖS RAJONAS

#### ZEMAITIŠKA SILKĖ

Paimu 2 sv. silkų, Jas sumalu, įdedu du žalius kiaušinius, sutarkuoju 2 virtas morkas, pagal skonį pridedu pipirų ir truputėlį baltos duonos džiovėsių. Viską suminkau, padarau silkės formos kepsnį (pridedu natūralios silkės galvą ir uodegą). Kepu orkaitėje arba senovinėje krosnyje.

Stefa Urbonienė

#### ZEMAIČIŲ BLYNELIAI

Jiems iškepti imu 1 svarą miltų, 4 šaukštus grietinės, 2 kiaušinius, pieno, cukraus miltų.

M. Legeckienė

#### VIRTINĖLIAI SU GRYBŲ ĮDARU

1 sv. miltų, 1/8 sv. džiovintų baravykų, pusę galvutės svogūno, alyvos, 4 kvapnius pipirus, truputį druskos.

Iš miltų, sūdyto vandens užminkau tešlą ir palaikau 20 minučių.

Įdarui skirtus džiovintus baravykus užpilu šiltu vandeniu ir palaikau apie valandą. Po to juos smulkiai supiaustau. Atskirai alyvoje pakepu susmulkintus svogūnus (ketvirtadalį galvutės). Sudedu supiaustytus baravykus, pakeptus svogūnus, druską ir maltus pipirus, įpilu dalį vandens, kuriame mirko grybai, viską pašutinu.

Po to darau virtinėlius, kuriuos išvirusi užpilu padažu (atskirai likusioje alyvoje pakeptais likusiais svogūnais).

Virtinėlius valgome karštus.

L. Gužienė

DOC. EDMUNDAS NEKRAŠAS  
Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko universiteto  
fakultetinės terapijos katedros vedėjas



REDAGUOJA  
EDVARDAS ŠULAITIS



#### PASAULIO RINKTINĖ ĮVEIKTA

Jugoslavijoje įvykęs pirmas savo pobūdžio šachmatų susitikimas tarp TSRS-pasaulio rinktinės baigėsi pirmosios pergalės 20 1/2:19 1/2. Įdomu, jog sovietams nesisekė pirmose lentose, nežiūrint, kad jose žaidė dabartinis ir buvęs pasaulio meistras. Jie pralaimėjo pirmose keturiose lentose iš 16 žaistų partijų telaimėję tik vieną. Pirmoje lentoje danas B. Larsenas 2 1/2:1 1/2 nugalėjo B. Spaskį ir L. Steina, antroje -- R. amerikietis Fišeris 3:1 sukūlė T. Petrosianą, trečioje vengras L. Portišas 2 1/2:1 1/2 sudorojo V. Korčonoj ir ketvirtoje -- čekoslovakas V. Hortas tokia pat pasekme -- L. Polugajevskį, iš sovietų rinktinės geriausiai pasirodė estas P. Keresas, dešimtoje lentoje kuris 3:1 pasekme nugalėjo jugoslavą B. Ivkovą. Rygoje gyvenantis žydų kilmės M. Talis su argentiniečiu M. Naidorfu sukovojo lygtomis 2:2. (devinta lenta).

## Ir stovint ir judant

rių pradžios mokyklos kursą, kurio baigimas įrodomas arba baigimo pažymėjimu, arba stojamaisiais egzaminais. —

Toks nutarimas yra padarytas ne kokių juokdarių, o gal išėivijoje geriausiai kvalifikuoto pedagogų sambūrio. Keista, bet iš to nutarimo nieko neišėjo. Net ir tos studijų savaitės dalyviai jį pamiršo. Pamiršo, nes ir toliau turime aukštesniausias mokyklas, į kurias mokinių priėmimas nieko bendra neturi su 8 skyrių baigimu. Pagal mokytojų studijų nutarimą, išėivijoje neturime nei vienos aukštesniosios li-tuanistikos mokyklos.

Išeitų, kad arba mokytojų studijų nutarimas yra névertingas arba tos aukštesniosios be pagrindo aukština-si.

Šiemet ir vėl organizuojamos moky-tojų studijos. Ar ten tarp kitko kas pa-studijuos visus ligi šiol buvusių studijų nutarimus ar anų, į užmarštį nugrimz-dusių, kolekcija bus papildyta naujais eksponatais, gražiai suredaguotais ir niekam neįdomiais?

Tiesą sakant, visokių rezoliucijų gausu. Ir pajėgūs ir bejęgiai sambūriai tikisi magiškais rezoliucijų posmais

#### V. MIKĖNAS SULAUKĖ 60 METŲ

Žymiausias Lietuvos šachmatininkas Vladas Mikėnas balandžio 17 d. minėjo 60-įjį gimtadienį. Ta proga apie jį Vilniuje išei-nantis Sporto laikraštis rašo: Daugkarti-niam respublikos čempionui nepavyko iš-kovoti didmeisterio titulo, nors trūko visai nedaug. Tačiau įvairiuose stambiausiose tarptautiniuose ir visasąjunginiuose turnyruose V. Mikėnas ne veltui garsėjo kaip didmeisterių pabaisa. Jo pergaliu aktyve -- laimėjimai prieš beveik visus buvusius ir dabartinius pasaulio čempionus, eilę TSRS čempionų ir didmeisterių. Su garsiuoju A. Allochinu jubiliatui tško susitikti šešis kartus, tačiau jam Lietuvos šachmatininko įveikti nepavyko; jų 'mačo' rezultatas -- 3:3. V. Mikėno vadovaujama Lietuvos šachmatininkų rinktinė neblogai pasirodėdavo per pasaulines šachmatų olimpiadas ir vienoje jų iškovojo net aukštą septintą vietą". V. Mikėnas dabar turi tarptautinio šachmatų meistrerio klasifikaciją; jis yra Respublikinio šachmatų klubo direktoriumi.

#### V. KARPUSKA ŽAIDĖ PECRIJOJE

Chicagos Lietuvos šachmatininkų vadovas Vladas Karpuška žaidė didellame šachmatų turnyre Peorijoje, Ill. Jis iš 4 žaistų partijų surinko 3 taškus. Turnyras įvyko balandžio 4-5 dienomis.

Trys lietuviai: V. Karpuška, P. Tautvaišas ir A. Jasaitis pradėjo žaisti "The Greater Chicago Open" turnyre, kuris prasidėjo balandžio 18 d. Ymos viešbutyje Chicagoje. Bus 8 ratai. Šiame turnyre gerą pradžią padarė jaunas A. Jasaitis, nuga-lėjęs kelis meistrerius.

#### IŠ PRAEITIES

Prieš 20 metų Chicagos lietuviai šachmatininkai, tuomet įsijungę į Grandies sporto klubą, sužaidė pirmąsias tarpklubi-nes rungtynes. Rungtynėse prieš Hyde Park Chess Club buvo kovojama prie 10 lentų. Laimėjo lietuviai 5 1/4:4 1/2. Lietuvos komandoje žaidė: Estka, Antanaitis, J. Kau-nas, Z. Stančius, K. Kaunas, Šalkauskas, Ramašauskas, Karpuška, Rušinskas, Ra-caitis. Dalyvaujama Chicagos miesto pir-menybėse, Chicagos Lietuvos šachmatų ko-manda geriausiai pasirodė 1951-52 metų sezone, kuomet laimėjo pirmą vietą iš 9 komandų. Lietuviai nugalėjo 7 varžovus ir su viena komanda sužaidė lygtomis.

● AUTOMOBILISTAS GIRDAUSKAS daly-vavo 28,000 kilometrų keltoneje, tarp 96 automobilių, lenktynėse iš Londono į Mek-siką Moskvič-412, vėliau laivu Atlantic iš Colonia pastekė Buenos Aires, Argentiną. Pasileidę keltonei Pietų Amerikoje pasie-kė Peru. Girdauskas laimėjo 17-tą vietą.

kalnus nuversti. O iš tiesų rezoliucijo-mis dažnai nesidomi net tie, kurie jas priima. Taip elgiantis, daug kur ir ne-lieka klausimų dėl tų rezoliucijų povei-kio. Blogiau švietimo srity: čia jau reikia tikrų vertybių, vaikų neapgausi.

#### TRUMPAI

● Dail. Leonas Urbonas iš Australijos Jungtinėse Valstybėse parodose yra išsta-tęs 39 paveikalus. Urbono parodos įvyko Australijoje, Naujojoje Zelandijoje, Belgi-joje, Vokietijoje, Kanadoje ir eilėje JAV miestų.

● Poetas Henrikas Radauskas balandžio 23 paminėjo savo 60 m. amžiaus sukaktį.

● Sauliaus Sondeckio vadovaujamas Vil-niaus filharmonijos kamerinis orkestras atskrido į Havaną, Kūbą ir čia koncertuo-ją. Programoje groja tarptautinių, rusų ir Lietuvos kompozitorių kūrinius.

● Prel. Juozas B. Končius anglų kalba pa-rašė Lietuvos istoriją -- History of Lithu-ania. Istoriją apima nuo seniausių laikų iki dabartinių laikų. Rašo kondensuotoj, populiarioj formoj. Knyga 120 puslapių. Rašytojas istoriją taiko jaunimui. Knyga bus atspausdinta dar šiemet ir bus platina-ma per jaunimo organizacijas: JAV, Kana-doj, Australijoje, D. Britanijoje ir kitur an-gliškai kalbančiose valstybėse. Istoriją pa-ruošti prašė ir leidžia PLB.



NEW YORKE ŠIANDIEN

MANDAGUS...

Augštas pareigūnas, atė-jęs į bepročių ligoninę, no-rėjo paskambinti telefonu, bet -- negalėjo gauti reikia-mo numerio. Supykęs šaukia telefoniste:

-- Panelė, ar jūs žinote, kas aš esu?

-- Nežinau, kas jūs esate, bet žinau kur jūs esate...

#### IRGI UŽSAKYMAS

Svečias paprašė 1940 m. gamybos alaus. Patarnau-tojas, žinodamas, kad tokio alaus neturi, keistą svečio pageldavimą pranešė savo vyresniajam, kuris liepė duoti jam paprasto alaus ir pasakyti, kad tai yra 1940 m. gamybos alus. Patarnau-tojui taip padarius, svečias, duodamas jam 10 centų, tarė:

-- Tiek alaus bonka kai-navo 1940 metais...

● -- Jonuk, tu vėl gavai blogus pažymėjimus mokyk-loje. Gal tu nesupratai, ko mokytoja tavęs klausė?

-- Ji nesupratė, ką aš jai atsakiau!

Prancūzijos kapinėse ap-tiktas toks nepaprastą man-dagumą rodąs įrašas antka-pyje:

-- Atleiskite, kad neatsi-stoju jūsų pasveikinti, kai ateinate prie mano poilsio vietos.

● -- Ko toks nuliūdes?

-- Išteka Onytė

-- Nėra ko liūdėti! Tiek daug šaunių merginų!

-- Taigi. Bet ji išteka už manęs...

● Jaunikis: Turiu prisipa-žinti, brang'oji, kad kas lie-čia fizinį grožį, neturiu kuo pasigirti.

Nuotaka: Tai niekis, šir-dele, pradėsi dirbti, vistiek dienos metu nebūsi namie...

● SKOLOS...

-- Girdėjau, kad, tu greit vesi, Jonai?

-- Aš pats nežinau. Suža-dėtinė nenori tekėti, kol neišmokėsiu skolų. O tu skolų tiek daug, kad jų ne-galėsiu išmokėti, kol negau-siu jos kraičio...

CARPENTER  
**CABINET MAKER**  
**CUSTOM BUILT**  
CABINETS  
● BOOKCASES  
● ANTIQUE REPAIRING  
FORMICA WORK SPECIALISTS  
AUGUST VILENIŠKIS  
119-20 JAMAICA AVENUE  
RICHMOND HILL, N. Y.  
VIRGINIA 7-5760

**WHITE HORSE**  
**Tavern**  
BARAS IR RĖSTORANAS  
Duodami polaidotuviniai pietūs.  
86-16 Jamaica Ave.  
WOODHAVEN, N. Y.  
Tel. Virginia 6-9519  
PRANAS BRUČAS  
Savininkas



# MIRUSIEJI

## SALOMĖJA ČERIENĖ - MULKS



Gegužės 6 širdies smūgio ištikta mirė Salomėja Mulks-Čerienė-Stanuliūtė, Gimus 1899 m. geg. 30 Londone, Anglijoje. Jauna atvykusi į JAV Chicagoje 1916 m. baigė komercinę kolegiją. Nuo 1914 m. iki 1917 m. lankė Muzikos konservatoriją.

Buvo Moterų choro mokytoja ir Pirmyn choro vedėja.

Nuo 1929 m. iki 1935 m. dirbo Lietuvos finansų ministerijoje anglų kalbos korespondente. Nuo 1936 iki 1940 m. tarnavo Lietuvos Pasiuntinybėje Londone.

1940 m. grįžo į Chicago. Vadovavo Margučio vaikų chorui. 1942 m. persikėlė į New Yorką. Čia buvo BALF organizacijos sekretorė, pirmoji jo tarnautoja. Per 5 metus vadovavo BALF Na-

šlaičių skyriui. Nuo 1948 m. dirbo NCWC.

Buvo muzikė-kompozitorė. 1932 m. išleido dvi dainas -- Klajonės, 1948 m. -- O, Tėvyne Manoji.

1922 m. buvo išteklėjusi už dr. K. Čerio. Jam mirus, išteklėjo už adv. Emerson Mulks, su kuriuo gyveno iki mirties valandos Clark, N.J.

Liko sesuo Bronė Brijūnienė, Glencoe, Ill. Palaidota Tautinėse kapinėse Chicagoje.

### IEŠKO BROLIO

Paieškau savo broli Vladą Seilių, gimęs 1919. Išvyko į JAV. Jis arba apie jį žinantieji prašomi rašyti šiuo adresu: Doma Kašinskienė, Prienų raj. Balbieriškio gvy. Smėlio g-vė 13. Lietuvos TSR.

## ANTANAS BRUŽAS

Antanas Bružas, 77 m. mirė Klaipėdoje. Gimęs Motiškių km. prie Serėdžiaus 1893 m. geg. 4. Yra vargoninkavęs Odesoj, Sibire, 1916-20 m. dirbo tremtiniams globoti komitete, Tomske buvo centrinio lietuvių biuro vedėju, 1924 m. Šaulių s-gos kultūrinio skyriaus vedėju, redagavo ir Trimitą. Bet plačiausiai pagarsėjo 1927-1934 m. redaguodamas Ūkininko Patarėją ir Mūsų Rytojų, savaitraščius, kurie anais laikais pasiekė 100,000 tiražą. Vėliau buvo Taikos biuro vedėju, nuo 1935 m. Darbo Lietuvos redaktorium.

Su Augustinu Gričium jis lankėsi ir JAV. Jo sesuo, nuolatinė Vienybės skaitytoja Bortweck, gyvenusi Stamford, Conn., dabar gyvena Floridoje skaito Vienybę ir jai bendradarbiauja.

## Juozas Valakas



Geg. 19 mirė žurnalistas Juozas Valakas, 55 m. amžiaus. Palaidotas Cypress Hills kapinėse. Atsiveikimo žodį tarė Stasys Jakėtas ir Leonas Zitkevičius. Atsiveikimo maldą atkalbėjo kun. V. Pikturna.

Buvo gimęs Tacoma, Washington 1915 m. Su tėvais nuvyko į Lietuvą 1922 metais. Lietuvoje mokėsi. Vytauto Universitete studijavo biologiją. 1945 metais atvyko į Vokietiją, kurioje gyveno iki 1946 Lūbecke. 1947 m. atvyko į Ameriką.

Dar studentaudamas bendradarbiavo lietuvių spaudai. Atvykęs į Brooklyną pradėjo dirbti Vienybėje.

Be savo raštų, jis stengėsi ir kitiems rašantiejiems padėti. J. Valako pastangomis išleisti St. Butkaus atsiminimai "Vyrai Gedimino kalne". Jis suredagavo Prano Narvydo atsiminimus.

Mūsų spauda, ypač Vienybė neteko gero bendradarbio.

Juozas Lazauskas lituanistas mokytojas, mirė Vilniuje. Gimęs 1892 m. vasario 14 Daukšų km., Marijampolės apskr. Liko sūnus inž. Grožvydas Lazauskas, Chicagoje.

PARDUODAMAS LAIVAS 18 pėdų Crist Craft laivas su naujais įrengimais. Naujas motoras (280 horsepower inboard). Įgula 6 asmenims. Telefonuoti 967-8167.

# HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY . MUTUAL FUNDS . INSURANCE  
Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, apdraudus,

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiems kitais reikalais, - kreipkitės į

**Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477**  
**87-09 Jamaica Avenue**

**Woodhaven, N. Y. 11421**

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONEMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v.r. iki 9 v. vakaro

## HORN DENTAL LABORATORIES

APTARNAUJA NEW YORKĄ  
77-20 101st AVENUE  
OZONE PARK, N. Y. 11417

Tel. VI 5-7730

Kalba lietuviškai

## LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

*Funeral Directors*

### JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY  
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

### Charles J. Roman Funeral Home

Wm. H. Beard, Suprv.

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas POplar 5-4110

### STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuviams Tel. EVergreen 7-4335

### M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

### JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER  
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

# SERV-WELL ROOFING CO.

INC



DENGIA STOGUS IR METALU APGAUBIA KAMPUS IR KRAŠTUS



STOGE ĮRENGIA LANGUS

ATLIEKA SKARDOS, DERVOS, SLEITO, TILE, SHINGLE ROOFING. GAMINA ASBESTO ASFALTO SIENAS

VI 6-9519 ir VI 8-3800

77-20 101st AVE., OZJNE PARK

Frank Brukas kalba lietuviškai



# VIENYBĖ

● BALFo vajas New Yorke vyks nuo rugsėjo 28 iki spalio 24. Vajui vadovauja dr. E. Noakas. Narės: Ivašauskienė, Helen Kulber, A. Radzivanienė, L. Sperauskienė, dr. M. Kregždienė, E. Vaišnoraite, O. Kubilienė, E. Mauske, I. Jankauskienė ir kt.

● Liucija Gudellenė, Brooklyno Operetės choro pirmininkė pasitraukė iš Pareigų ir žada apsigyventi Hot Springs, Arkansas. Naujoji Operetės choro v-ba: O. Barris, A. Katinienė, M. Klevečkienė, B. Labutienė, M. Virbickienė, M. Žukauskienė.

● Ephrosine Mikužlutė, SLA išdininkė, dirbanti United States Trademark Association dalyvavo metiname šios organizacijos suvažiavime Pocono Manor Inn, Poconokalnuose, Pennsylvania.

● Long Island lietuvių piliečių klubo piknikas įvyks birželio 28 Liberty Park, 2784 Ocean Ave., Ronkonkoma, L. I. Pradžia 1 v. p. p. Trijų davinų pietus vaišes su gėrimais ruošia Antanas Antanaitis. Įžanga \$5, vaikams \$2. New Yorko, Brooklyno ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti nuvykti ir iš New Yorko didmiesčio. Nesigailėsite.



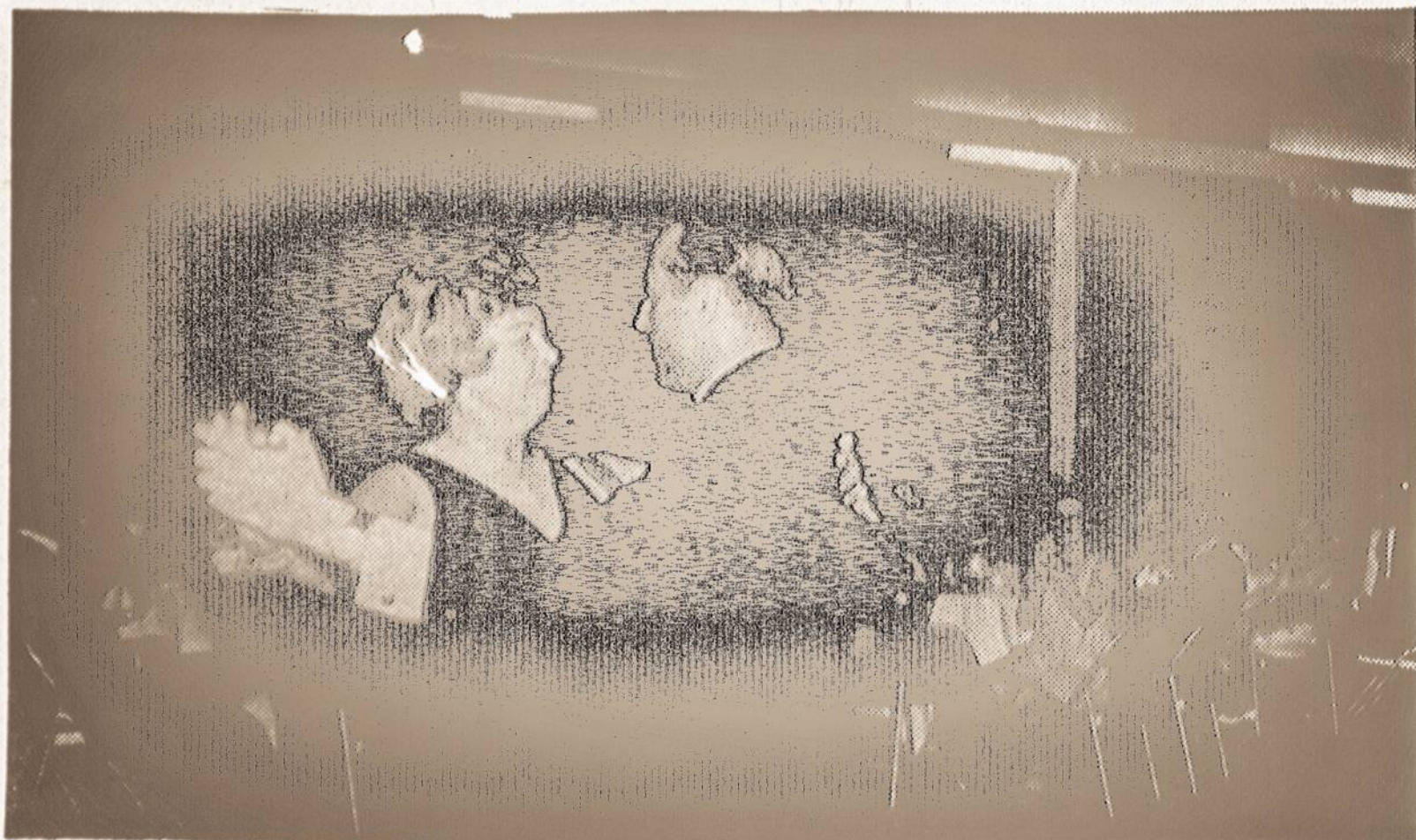
ALICE LUKIENĖ su dukra Stefanija ir žentu John Hearn, JAV Armijos pulkininku, gyvenančius netoli Buffalo, New York. Lukienė pas juos buvo nuvykusi savo anūko Jono vestuvių proga.

Prisiminus savo mylingą žmoną Marijoną



1968 m. kovo 27 d. užgėso šviesi Žvaigždė, kuri švietė mano gyvenimo takus. Juodi tamsūs debesys užslinko ant mano namų, išspausdami kruvinas gailėstingas ašaras iš mano akių. Palikau vienas kaip nupiautas medžio kelmas paliktas laiko likimui. Naujam gyvenimui ieškoti kelių - nebėra prasmės. Liko tik vienas kelias, kuriuo eidamas nueisiu ten kur ji nuėjo. Tada prasidės naujas amžinas be rūpesčių ramybės gyvenimas.

JOS VYRAS JONAS ŠIAUČIŪNAS  
SŪNUS EDVARDAS, DUKTĖ EMILIJA



MOTERŲ VIENYBĖS tradiciniame pavasario šokių baliuje, kuris ir šiemet įvyko Mas-petho Lietuvių Piliečių Klubu salėje, programoje buvo ir šokių konkursas su kitomis įvairenybėmis. Šokio laimėtojai buvo M. V. narė Tillie Wallace ir Juozas Andriušis, kuriuos ir matome šokant šioje nuotraukoje.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

## SUFFOLK COUNTY LIETUVIŲ KLUBAS

Long Island šiaurinė dalis, kuri priklauso Suffolk County, vienybiečiams yra gerai žinoma. Čia dar neperseniai gyveno stambieji Vienybės rėmėjai. Nežiūrint kad šioj saloj mūsų tautiečiai buvo išsiskirstę po atskirus miestelius, bet tarpusavy gražiai bendravo per jų pačių įkurtas organizacijas, klubus, kuopas. Susirinkimai paprastai vykdavo pas kurį nors lietuvių verslininką. Kartą pas vieną, kitą kartą pas kitą. Long Island lietuvių veikla buvo plačiai žinoma ir net kai kas vaizdavosi čia gyvenant mažiausiai milijoną lietuvių. Mat, jų veikla visada būdavo paminėta spaudoje, dažniausiai Vienybėj. O lietuvių surengtos didesnės pramogos sutraukdavo į jas Brooklyno ir New Yorko lietuvių. Čia kiekvienas Lietuvos turistą apsilankydavo, būdavo jie vaišiniami, supažindinami su vietine veikla.

Didžiavos longislandiečiai, kuomet pas juos į svečius vyko Lietuvos prezidentas Smetona lydintas vietos policijos. Tai buvo karo pradžioje. Antrasis pasaulinis karas viską pakeitė. Ar dėl senatvės ir kitais sumetimais lietuviai pradėjo likviduoti savuosius verslus. Vieni jų išsikėlė į šiltesnio klimato valstybes, daugiausiai į Floridą, kiti grįžo į miestą, o žymi dauguma išmirė. Iš senųjų veikėjų beliko tik ant vienos rankos pirštais suskaičiuojami. Paminėtini Andrius Lapė, kuris vienas iš pirmųjų apsigyveno Long Island ir visą laiką dirba kokį nors visuomeninį darbą. Aktyviai reiškiasi Volteris Kvedaras, Julija Stankevičienė, čia augusi ir niekada Lietuvos nemačiusi Pauliutė, na ir energinga Jonaitienė, kuri taipogi Amerikos produktas, bet iš lietuvių veiklos nenutolsta. Gražiai reiškiasi Agnes Janus, Vaitoniai, Čeponiai ir kiti sugebą darniai sugyventi su naujais nariais. Čia paminėti žmonės šiuo laiku veiki visi dirba susispietę po dar gyvu nuo senų laikų išlikusiu Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu, kuris nariais kiekvieną susirinkimą paauga. Mat, pastaraisiais metais daug kas ir iš vėlesniosios emigracijos atsikelia į šią salą, vieni nuolatinių apsigyvendami, kiti tik savaitgaliais čia leisdami, įsigytuose namuose.

Senais laikais šis klubas susidėjo iš smulkių verslininkų ir šiaip darbininkų



ANDRIUS LAPĖ, vienas seniausių Long Island gyventojų, su žmona Prane.

su vienu kitu gydytoju. Šiuo laiku Klubas apima jau visų profesijų žmones. Jame nariais yra įsirašę inžinieriai, architektai, gydytojai, advokatai ir nauji verslininkai.

Paskutiniame susirinkime, kuris įvyko balandžio 26 King's Park A. Antanaičio namuose, susilaukė ir plačiai žinomų visuomenine veikla žmonių. Įsirašė nariu ir Kęstutis Miklas, kurio balsas jau visų yra girdėtas ir kuris lietuvių vardą plačiai yra pagarsinęs ir amerikiečių tarpe. Tokiu būdu laukiama šio klubo dar našesnės veiklos ir garsesnio balso, kuris neabejotinai jį įrašys lietuvių žemėlapy, kaip kad yra buvę seniau, veikiant senosios emigracijos žmonėms.

Į klubą nauji nariai priimami padavus jiems pareiškimą norint į jį įstoti. O tai galima padaryti per Klubu narius, per valdybą ar tiesiog pranešant Klubu pirmininkui Br. Griniui adresu 626 Meadow Road, Kings Park, N. Y. 11731

VIENYBĖ, 1970 m. gegužės 22 d.